

Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
(Sendt pr. e-mail til: euteko@stukovm.dk)

Rådet for de Grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf 3392 7332
e-mail: reu@uvm.dk

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REUs) indstilling om dimensionering af erhvervsuddannelserne og fastsættelse af kvoter samt fastsættelse af uddannelser, der skal udbydes med skolepraktik i 2019 (positivlisten)

7. juni 2018

Undervisningsministeriet (UVM) har ved brev af 24. maj 2018 anmodet REU om:

1. Indstilling om dimensionering af uddannelser i 2019 på baggrund af de objektive kriterier, herunder evt. kvote.
2. Indstilling om andre uddannelser end uddannelserne omfattet af punkt 1, bør dimensioneres i 2019 samt evt. kvote.
3. Indstilling om hvilke uddannelser, der skal udbydes med skolepraktik i 2019 (positivlisten).

Ministeriet beder om rådets indstillinger senest torsdag den 7. juni 2018.

Anmodningen er begrundet i, at adgangs begrænsning til en uddannelses grundforløb samt positivlisten fastsættes af ministeren efter indstilling fra REU, jf. § 9 henholdsvis § 66 b, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018, hvor § 9 er affattet således:

»§9. Undervisningsministeren træffer efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser beslutning om begrænsning af adgangen til skoleundervisning (dimensionering) inden for de enkelte uddannelser. Beslutning om dimensionering af en uddannelse sker under hensyn til de forventede fremtidige behov inden for forskellige fagområder baseret på følgende parametre:

- 1) *Andelen af uddannelsesaktive elever, som har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed inden for 3 måneder efter gennemført grundforløb.*
- 2) *Ledighedsgraden for færdiguddannede.*
- 3) *Forholdet mellem efterspørgslen efter og udbuddet af faglært arbejdskraft.*

Stk. 2. Beslutning om dimensionering træffes for 1 år ad gangen. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætte nærmere regler om dimensionering, herunder om de kriterier, der er omfattet af stk. 1, om fravigelse herfra, om fremgangsmåden i forbindelse med forber-

delse af og beslutning om dimensionering og om fastlæggelse af kvotestørrelse og -fordeling på institutionerne. «

På denne baggrund har REUs formandskab udformet udkast til REUs indstilling vedrørende ovenstående, samt ved mail af 24. maj 2018 anmodet de faglige udvalg for erhvervsuddannelserne om en udtalelse om,

- a) hvorvidt tidligere dimensionerede uddannelser i 2018 fortsat skal dimensioneres i 2019 samt angivelse af kvote, dvs. hvor mange elever uden uddannelsesaftale, der kan optages til grundforløbets 2. del på de dimensionerede uddannelser
- b) hvorvidt andre uddannelser ønskes indstillet til dimensionering i 2019 samt evt. angivelse af kvote
- c) indstilling om eventuelle ændringer til positivlisten, som fremgår af bekendtgørelse om erhvervsuddannelser bilag 7, dvs. hvilke uddannelser der skal udbydes med skolepraktik i 2019.

Hvis et fagligt udvalg ikke ønsker ændringer i forhold hertil, fremgår det, at udvalget kan se bort fra REUs henvendelse.

På baggrund af REUs høring er vedlagte høringssvar indkommet inden for fristen onsdag den 30. maj 2018, kl. 10.00, fra de faglige udvalg for 39 erhvervsuddannelser, jf. nedenfor. Efter fristens udløb er der endvidere indkommet udtalelse fra Det Faglige Udvalg for Veterinærsygepleje, som REU også har ladet indgå i grundlaget for rådets indstilling. Materialet fra de faglige udvalg er vedlagt som bilag.

På sit møde den 1. juni 2017 behandlede REU på denne baggrund ministeriets anmodning af 24. maj 2018 og indstiller på denne baggrund:

1. Indstilling om dimensionering af uddannelser på baggrund af de objektive kriterier, herunder evt. kvote.

UVM anmoder REU om indstilling vedr. de dimensionerede uddannelser på baggrund af objektive kriterier:

- Indstilling af uddannelser som dimensioneres p.b.a. objektive kriterier. Med udgangspunkt i de vægtige argumenter for fravigelse for de objektive kriterier (jf. *Retningslinjer for dimensionering*, afsnit 3 ”Fravigelse fra de objektive kriterier”) kan REU indstille, at en uddannelse fritages for dimensionering eller indstille en anden dimensionering af uddannelsen end dimensionerings- og kvotemodellen foreskriver. For uddannelser, som kan fritages for dimensionering med udgangspunkt i vægtige argumenter, har REU mulighed for at indstille en større eller lavere kvote end kvotemodellen foreskriver.
- Indstilling om en evt. lavere kvote for uddannelser som dimensioneres p.b.a. objektive kriterier. For uddannelser der dimensioneres på baggrund

af objektive kriterier, og som ikke fritages for denne dimensionering med udgangspunkt i de vægtige argumenter, kan REU indstille en *lavere* – men ikke højere kvote – end kvotemodellen foreskriver.

REU har til brug for arbejdet med indstillinger vedrørende dimensionering fået stillet oplysninger om bl.a. ledighed, skolepraktikandel, overgangsfrekvens fra GF2 til hovedforløbet samt modelparameter fordelt på alle erhvervsuddannelser til rådighed. Oplysningerne er fremsendt som UVMS bilag 2. Her fremgår også de variable som anvendes til beregning af kvoterne.

Der er i afsnit 3 i retningslinjerne for dimensionering af uddannelserne, jf. ovenfor, fastlagt følgende kriterier for, at de objektive kriterier kan fraviges, som der henvises til i REUs indstilling nedenfor:

- a) *Væsentlig forskel i vurderingen af fremtidig arbejdskraftbehov.*
- b) *Hensyntagen til helt små uddannelser.*
- c) *Hensynstagen til nyoprettede uddannelser.*
- d) *Hensynstagen til konjunkturudsvings eventuelle ubensigtsmæssig effekt.*
- e) *Omfattende omlægninger af uddannelser.*

Det er REUs opfattelse, at evt. afvigelser fra de objektive kriterier for dimensionering og fastsættelse af kvotestørrelse bør baseres på de fastsatte ”vægtige argumenter”, med mindre helt særlige forhold gør sig gældende. Samtidig har REU i sin anvendelse af de vægtige argumenter i 2018 inddraget følgende overvejelser:

- At det følger af trepartsaftalen, at incitamenterne ikke må trække i forskellig retning og dermed dimensioneringen ikke skal trække i en anden retning end de øvrige initiativer i forhold til at realisere trepartsaftalens mål om at flere gennemfører en erhvervsuddannelse.
- At der er tale om en grundlæggende ny måde at dimensionere på, som ikke er kendt af virksomhederne. Igennem de sidste 15-20 år - og særligt inden erhvervsuddannelsesreformen - har der i informationen til virksomhederne været lagt vægt på, at de unge anvendte grundforløbet til at blive afklaret om deres uddannelsesønsker, og at de i slutningen af grundforløbet begyndte at søge specifikke praktikpladser. Således er traditionen om at ansætte elever/lærlinge inden grundforløbet stort set afskaffet.
- At der med erhvervsuddannelsesreformen på en række uddannelser er gennemført grundlæggende ændringer, som endnu ikke er slået igennem i statistikken.
- At dimensioneringen ikke medvirker til at skabe eller forstærke flaskehalse på arbejdsmarkedet.
- At de stramninger, der med erhvervsuddannelsesreformen indføres af optagelseskravene, den forstærkede indsats for flere prak-

tikpladser, der følger af trepartsaftalen samt præciseringen af EMMA-kriterierne og kravet om aktiv praktikpladssøgning 8 uger før grundforløbets afslutning, formentlig vil føre til færre, der ikke har en praktikplads 3 måneder efter grundforløbet er afsluttet, og til bedre beskæftigelsesfrekvenser på en række uddannelser, da meget tyder på, at elever med en stor del af skolepraktik i deres hovedforløb har dårligere beskæftigelse end øvrige elever.

- At udbuddet på mange uddannelser er yderligere bredt ud som følge af udbudsrunder, ikke mindst på baggrund af et politisk ønske om at sikre flere uddannelsesstilbud i alle dele af landet. Et bredt distribueret uddannelsesspecifikt grundforløb 2 kan medføre uhensigtsmæssige dimensioneringsudfordringer på nogle uddannelser.

Rådets vil desuden opfordre til, at ovenstående forhold indgår i en evaluering af dimensioneringsmodellen, når processen omkring dimensionering i 2018 er afsluttet, hvilket også fremgår af REUs høringssvar af 9. april 2018 om justering af retningslinjer for dimensionering af erhvervsuddannelser

REU gør opmærksom på, at en række af de ændringer, der er besluttet med erhvervsuddannelsesreformen, endnu ikke slår igennem i de anvendte tal. Samtidig konstaterer REU, at modellen for dimensionering uden kvote indebærer visse udfordringer, da virksomhederne generelt ikke indgår uddannelsesaftaler med elever, før de har gennemført (og bestået) grundforløbet, som er forudsætningen for, at eleven kan starte på hovedforløbet. REU konstaterer derfor, at der er en betydelig risiko for, at uddannelser, der dimensioneres uden kvote, vil lukke. REU vil derfor opfordre til, at de konkrete konsekvenser for disse uddannelser følges nøje.

REU finder desuden, at fordelingen af kvoterne mellem skolerne bør give mulighed for, at der bliver et fagligt og økonomisk bæredygtigt udbud på skolerne, og kvoterne skal dermed ikke nødvendigvis fordeles mellem alle skoler, der er godkendt til udbud af grundforløbets 2. del.

REU vil endvidere følge udviklingen i antallet af elever, der falder fra i overgangen mellem hovedforløb og grundforløb, samt om trepartsaftalens præcisering og udvidelse af EMMA kriterierne bidrager til at nedbringe antallet af elever, der efter tre måneder står uden praktikplads. I den forbindelse vil REU også inddrage elevernes overgang til praktikcenter på de uddannelser, der udbydes med skolepraktik.

Samtidig er det REUs opfattelse, at anvendelsen af de vægtige argumenter i størst muligt omfang bør baseres på følgende principper:

- a. Når modelparameteren er forskellig, taler det for at afvige fra de vægtige kriterier, idet LO og DA's fremskrivning bygger på en

mere detaljeret fremskrivningsmetode end ministeriets. Således er der i indstillingen gået ud fra, at ved forskelle i vurderingen af fremtidige behov skal der som minimum altid dimensioneres med kvote.

- b. Små uddannelser defineres som uddannelser med under 20 elever i tilgang på hovedforløbet som gennemsnit over de seneste tre år.
- c. Nyoprettede uddannelser er fastsat til uddannelser, der har eksisteret i mindre end fem år.
- d. Vedrørende kriteriet om konjunktur lægger REU vægt på, at uddannelser til brancher, der har været særlig ramt i forbindelse med lavkonjunktoren (som fx byggebranchen), ikke rammes unødigt hårdt af en dimensionering, blot fordi de på det tidspunkt data blev opgjort ikke er oppe på et normalt niveau.
- e. Omlægning af uddannelser kan efter REUs opfattelse både være ændringer af uddannelser, der er så omfattende, at det påvirker de data, der ligger til grund for den objektive model for dimensionering (som fx de merkantile uddannelser, der blev grundlæggende omlagt ved erhvervsuddannelsesreformen). Dog kan der også være tale om omlægninger, der løser det problem, der forårsager dimensioneringen, fx nedlæggelse af trin med lav beskæftigelse, afskaffelse af skolepraktik eller dimensionering.

På denne baggrund indstiller REU følgende, idet der kan henvises til tabel 1 og tabel 2 i Undervisningsministeriets (UVM) brev af 24. maj 2018:

1.1 Uddannelser, jf. UVMs tabel 1, der på grundlag af de objektive kriterier indstilles til dimensionering med praktikpladskrav:

- Beklædningshåndværker
- Laboratorietandtekniker
- Skiltetekniker

REU tager den objektive dimensionering uden kvote til efterretning og indstiller de tre nævnte uddannelser til dimensionering med praktikpladskrav.

Men REU opfordrer samtidig ministeriet til at vurdere om, der er et for stort antal udbydere på Beklædningshåndværker uddannelsen.

Omkring uddannelserne til Laboratorietandtekniker og Skiltetekniker gør REU opmærksom på de faglige udvalgs bemærkninger.

1.2 Uddannelser, jf. UVMs tabel 2, hvor der på grundlag af vægtige argumenter fraviges fra de objektive kriterier, og REU indstiller, at de ikke dimensioneres:

- Anlægsgartner

LO og DA's fremskrivning peger på, at der bliver mangel i fremtiden. Der er vækst i branchen, og virksomhederne giver udtryk for, at de i stort omfang mangler faglært arbejdskraft. Skolerne oplever ligeledes, at de ikke kan dække behovet for elever, når virksomhederne henvender sig, og der er pt 10 opslag med ledige elevpladser på www.praktikpladsen.dk.

REU henviser desuden til det vægtige kriterium e, idet uddannelsen er omlagt pr. 1. august 2017, hvor trinnet til anlægsgartnerassistent er nedlagt, idet der har været dårlige beskæftigelsesmuligheder ved dette trin.

- Autolakerer

LO og DA's fremskrivning peger på, at der bliver mangel i fremtiden. Samtidig henleder REU opmærksomheden på, at uddannelsen kun udbydes på en skole i landet, og dermed vil en dimensionering risikere at skade uddannelsen uforholdsmæssigt.

- Ernæringsassistent

LO og DA's fremskrivning peger på, at der bliver mangel i fremtiden.

- Eventkoordinator

LO og DA's fremskrivning peger på, at der bliver betydelig mangel i fremtiden. Modelparameteren er imidlertid sat til 1, da uddannelsen er ny, og niveauet for beskæftigelse og praktikpladser endnu ikke er kendt.

Det faglige udvalg har det seneste år arbejdet målrettet på at skabe flere attraktive praktikpladser i branchen og er i gang med en større oplysningskampagne over for virksomheder i eventbranchen. Det faglige udvalg har desuden bemærket, at den gennemsnitlige ledighed for færdiguddannede i branchen er faldet meget siden sidste år, hvilket viser, at branchen tager de nye eventkoordinatorer til sig.

Det faglige udvalg har imidlertid indstillet en kvote og begrundet kvotestørrelsen med hensynet til, at udbuddet er bredt ud over mange skoler.

REU indstiller på denne baggrund følgende kvote: 300

- Serviceassistent

LO og DA's fremskrivning peger på, at der bliver mangel i fremtiden.

REU lægger vægt på, at mens DA/LO fremskrivningen forventer en betydelig mangel, ligger Undervisningsministeriets VM modelparameter

marginalt under 1, hvilket indebærer, at der er en betydelig usikkerhed om tallet.

- Detailhandelsuddannelsen med specialer

Der er en stigning på 8 pct. i indgåede aftaler de første fire måneder af 2018 sammenlignet med samme periode i 2016. Der var ligeledes en stigning fra 2016 til 2017.

Som følge af den ændrede struktur i uddannelsen med erhvervsuddannelsesreformen gik detailhandelsuddannelsen fra et to-årigt til et et-årigt grundforløb. REU finder desuden, at der fortsat er markant usikkerhed om de nye elevstrømme som følge af erhvervsuddannelsesreformens ændringer i strukturen på de merkantile uddannelser, hvilket gør det vanskeligt at forudsæ, hvordan rekrutteringssituationen til praktikpladser ser ud i årene frem. De nyeste tal viser imidlertid, at der er et kraftigt fald i antallet af elever i skolepraktik samtidig med, at der optages færre i skolepraktik.

Det faglige udvalg's meget foreløbige beregninger viser, at der på relativt kort sigt kan være udsigt til mangel på unge til de 3.500-4.000 årlige praktikpladser. Alene af den årsag vil det være behæftet med betydelig risiko at dimensionere uddannelsen på nuværende tidspunkt.

REU finder desuden, at der er en helt særlig problemstilling vedr. eueleverne, hvor de merkantile erhvervsuddannelser oplever en markant vækst i antallet af elever, der vælger eue. Da der samlet set ikke er vækst i antallet af elever har eue'ernes uddannelsesadfærd imidlertid afgørende betydning for elevstrømmene i de merkantile uddannelser, herunder balancen på praktikpladsmarkedet.

1.3. Uddannelser jf. UVMs tabel 2, der på grundlag af de objektive kriterier indstilles til dimensionering med en kvote:

- Bygningsmaler
REU indstiller følgende kvote: 522.
- Cykel- og motorcykelmekaniker,
REU indstiller følgende kvote: 160.
- Dyrepasser
REU indstiller følgende kvote: 129.
- Lager- og terminaluddannelsen
REU indstiller følgende kvote: 386.
- Tandklinikassistent
REU indstiller følgende kvote: 482.

REU har i sin indstilling fulgt de faglige udvalg og henviser til deres udtalelser (vedlagt som bilag).

2. Indstilling om hvorvidt andre uddannelser, end uddannelserne omfattet af punkt 1, bør dimensioneres samt evt. kvote til optagelse af elever uden uddannelsesaftale

UVM anmoder REU om:

- *Indstilling hvorvidt tidligere dimensionerede (jf. tabel 3) uddannelser og yderligere uddannelser, skal dimensioneres, selv om de ikke opfylder de objektive kriterier for dimensionering.* For uddannelser, der ikke dimensioneres p.b.a. objektive kriterier, kan REU indstille dimensionering. For disse uddannelser har REU mulighed for at indstille en større eller lavere kvote end kvotemodellen foreskriver.

På denne baggrund indstiller REU følgende på baggrund af høringen i de faglige udvalg:

REUs indstilling vedrørende uddannelser med adgangsbeholdning til grundforløbets 2. del i 2018, samt kvotens størrelse

Uddannelse (som ikke dimensioneres p.b.a. objektive kriterier, men var adgangsbeholdning i 2018)	National kvote for 2018 (helårskvote)	Kvote for 2019* (beregnet via kvoteberegningsskemaet)	REUs begrundelse for indstilling	REUs indstilling om evt. kvote for 2019 [angiv kvote eller frit optag]
Beslagsmed	28	6	Der henvises til begrundelserne fra de faglige udvalg, som er gengivet nedenfor.	Frit optag.
Bådmekaniker	20	5		20
CNC-tekniker	20	2		20
Cykel- og motorcykelmekaniker	160	103		160
Digital media	70	24		70
Film- og tv-produktionstekniker	110	35		110
Fitnessinstruktør	50	26		50
Fotograf	100	28		100
Frisør	400	375		375
Frontline pc-supporter	10	-		Frit optag.
Frontline radio/tv-supporter	10	-		Frit optag.
Guld- og sølvsmed	30	19		30
Kosmetiker	107	102		102
Mediegrafiker	187	147		147
Metalsmed	10	3		Frit optag.
Teater-, udstillings- og eventtekniker	80	59		80
Veterinærsygeplejerske	20	47		35
Web-integrator	232	205		205
*For enkelte uddannelser er det ikke muligt at beregne en kvote som følge af, at data for uddannelsens er for små.				

REU indstiller, at ministeren følger de faglige udvalgs udtalelser (vedlagt som bilag):

Uddannelsen til Beslagsmed har fremover fælles grundforløb med uddannelsen til Smed og Støberitekniker, men der vil ikke være skolepraktik på uddannelsen. De elever, der ikke kan få praktikplads som beslagsmed, vil kunne søge på de øvrige uddannelser.

Uddannelsen til Bådmekaniker, CNC-tekniker, Cykel- og motorcykelmekaniker Digital media, Film- og TV produktion, Fitnessinstruktør Fotograf, Guld- og sølvsmed samt Teater-, udstillings- og eventtekniker ønsker, at videreføre kvoterne fra sidste år. Dette er begrundet i, at det er skolernes og de faglige udvalgs opfattelse, at der er en god balance mellem udbud og efterspørgsel og ikke er grund til at forrykke denne.

Uddannelserne til Frontline pc-supporter, Frontline radio/tv supporter og Metalsmed optager ikke flere elever, og dimensioneringen er dermed ikke relevant.

Uddannelsen til Veterinærsygeplejerske har efter fristens udløb ønsket den beregnede kvote nedsat til 35, da dette vil være mere i tråd med behovet. Det er REUs indstilling, at dette ønske indgår i indstillingen. I øvrigt henviser REU til de faglige udvalgs begrundelser.

2.2. REUs indstilling vedrørende yderligere uddannelser

Uddannelse	REUs begrundede indstilling	REUs indstilling om evt. kvote for 2019 [angiv kvote eller frit optag]
Uddannelsen til møbelsnedker og orgelbygger (ny uddannelse fra 1. august 2018)	Specialet møbelsnedker og orgelbygger har tidligere haft en søgning der var langt større end de potentielle praktikpladser i faget. Det er nu udskilt som en særskilt uddannelse med henblik på at kunne dimensionere søgningen og bringe uddannelsen bedre i balance.	150
Skov- og naturuddannelsen	Uddannelsen er dimensioneret med praktikpladskrav i 2018. Dette har betydet, at skolen har måtte reducere kapaciteten væsentligt, og at der dermed kun kan optages et begrænset antal elever.	50

3. REUs indstilling om hvilke uddannelser, der skal udbydes med skolepraktik i 2019 (positivlisten) for elever optaget i grundforløb fra den 1. august 2015.

UVM anmoder REU om:

- Indstilling om eventuelle ændringer af bekendtgørelsens bilag 7 (positivlisten).

På denne baggrund og efter høring af de faglige udvalg indstiller REU, at den nuværende positivliste videreføres uændret i 2019, idet der i bilagets nr. 40 bør stå ”Møbelsnedker og orgelbygger”, se bekendtgørelse nr. 286 af 18. april 2018 om erhvervsuddannelser.

4. Kvotefordeling på skolerne

I forhold til fordeling af de nationale kvoter, som REU har givet indstilling om ved nærværende brev, ser rådet frem til at modtage ministeriets høring om fastlæggelse af kvotefordeling på institutionerne, jf. erhvervsuddannelseslovens § 9, stk. 2.

5. Opfølgning på dimensioneringsprocessen

REU vil som opfølgning på ovenstående proces følge udviklingen i antallet af elever, der falder fra i overgangen mellem hovedforløb og grundforløb, samt om trepartsaftalens præcisering og udvidelse af EMMA kriterierne bidrager til at nedbringe antallet af elever der efter tre måneder står uden praktikplads. I den forbindelse vil REU også inddrage elevernes overgang til praktikcenter på de uddannelser, der udbydes med skolepraktik.

Venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Formand